

Reuerendi Patris P. Hieremiæ Drexelii e Societate Iesu Opera omnia

Duobus nunc Voluminibus comprehensa, & libellis ante hac non editis
aucta ; Illvstrata, Indicibvs Moralibus, Locorum S. Scripturæ, Capitalium
Mysteriorum fidei, Rerum, & Concionum quouis anni tempore habendarum
; Congestis Et Compositis Methodo prorsus, alijs Auctoribus inusitata ; Sed
Theologis ...

Indicibvs Illvstratvs Et Avctvs Concionatoriis

Drexel, Jeremias

Antverpiæ, 1643

Cap. XII. Josephus fellis aliquid propinat fratribus. Felle oculos purgari. Hîc
de inspiciendis Mundi nequitiis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77031](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77031)

proficiscuntur egrediendo tritico, cur vobis hæc via videatur difficilis? Sed desiderium proprium est causari, noxam honesto nomine prætexere, culpam excusationibus amovere. Dicit piger, leo est in via, & leana in itineribus. Ita occasione negligit.

Prov. c. 26.
vers. 13.

Occasio
actionum
anima, &
rerum ge-
rendarum
mater.

Isaie c. 55.
v. 1. & seqq.
pauculis
mutatis
institutum.

Nicephorus
lib. 16. hist.
Ecclesie. c. 22.

Bosquier in
sobriis jen-
taeulis, mihi
pag. 392.
Quod &
alibi incul-
camus.

Ioan. c. 12.
vers. 35.

CAPUT XII.

Iosephus fellis aliquid propinat fratribus. Felle oculos purgari. Hic de inspiciendis Mundi nequitiis.

Gen. c. 42.
v. 18. ad 26.

Die autem tertio eductis de carcere ait: Facite, quæ dixi, & vivetis. Deum enim timeo. Si pacifici estis, frater vester unus ligetur in carcere, vos autem abite, & ferte frumenta, quæ emistis in domos vestras, & fratrem vestrum minimum ad me adducite, ut possim vestros probare sermones, & non moriamini. Fecerunt, ut dixerat. Et locuti sunt ad invicem: Merito hæc patimur, quia peccavimus in fratrem nostrum, videntes angustiam anime illius, dum deprecaretur nos, & non audivimus, idcirco venit super nos ista tribulatio. E quibus unus, Ruben, ait: Nunquid non dixi vobis: Nolite peccare in puerum, & non audistis me? in sanguis eius exquiritur. Nescie-

bant autem, quod intelligeret Ioseph, eò quod per interpretem loqueretur ad eos, avertitque se parumper, & flevit, & reversus locutus est ad eos: Tollenteque Simeon, & ligans illis presertim, iussit ministris, ut implerent eorum saccos tritico, & repouerent pecunias singulorum in saccis suis, datis supra cibariis in viâ: qui fecerunt ita.

Mississima fuit Iosephi in fratres austeritas, quæ illos ad triduum in custodias minimè duras inclusit, Elapso triduo iubens Iosephus fratres educi carcere, & jam presentes allocutus: Vos, inquit, facite, quæ dixi, & ego vobis faciam vitæ gratiam; Deum enim timeo. Quod si potestis fidem dictis vestris addere, nec adversus pacem quidquam molimini, vestrum unus servetur obfessus in carcere, vos ceteri abite, frumentum reportate. Sed fratrem vestrum natu minimum, primo quoque tempore huc sistite, ut quàm vera dixeritis, re ipsa temperiam. At illi collatis inter se capitibus: Merito hæc patimur, ajunt, quia peccavimus in fratrem nostrum, cum in summis angustis sibi vitam rogare non auferri. At nos in faxa obrigentes omnem ei gratiam negavimus. Idcirco jam pœnas damus. Hic Ruben: Nunquid non dixi vobis, inquit, ut manus ab adolescentente abstineretis: & non audistis me. En pœnæ à nobis repetuntur ob fratrem tam crudeliter habitum. Dum hæc inter se dicerent, suspicati non sunt ea intelligi à Domino quicum loquerentur, quandoquidem per interpretem loquebantur. At Iosephus comiter se avertens flevit: oculis jam compositis sermonem cœptum pertexit. Ergo Simeon velut obfessus ligatur in custodiam ducendus. Ceteri remittuntur domum cum tritico, reposita simul in ore saccorum pecuniâ, quæ debebatur venditori; additi in viam cibariis. Ita iter ingressi sunt. Manipulos hinc colligendos non negligamus.

I. Sontium & insontium subinde par supplicium. Cur Rubeno Deus non pepercit insonti? Dominus Deus exercituum ferè ritu militari hoc agit: Miserebor, cuius misereor, & misericordiam præstabo, cuius miserebor, igitur non volentis, neque currentis, sed miserentis est Dei. Militiæ, sons infons cæditur, & cum nocente perit innocens; nocens punitur, & luit quod meruit, innocens probatur & exercetur, anhelatque præmium, pro quo pugnat.

II. Nullum malum impunitum. Nam etiam condonetur culpa, non continuo remittitur pœna, quæ culpam omnem non claudo pede sequitur. Iosephus fratres custodiae mancipavit triduo. Idque iure merito. Nam triplex facinus commiserunt in fratrem. 1. Statuerunt occidere. 2. Miserunt in cisternam fame periturum. 3. Vendidit transuentibus mercatoribus, hoc maxime spectantes, ut eum à se atque parentibus amolirentur. Sane non leves culpæ, utique tamen dolentibus dimissæ, sed luendæ nihilominus pœnæ.

III. Vaticinium conscientie non spernendum. Iosephi fratres inter se colloquentes: Merito, inquit, hæc patimur, quia peccavimus in fratrem nostrum, videntes angustiam anime illius, dum deprecaretur nos, & non audivimus, idcirco venit super nos ista tribulatio. Non vanè ominabantur commissam culpam, sibi luendam esse pœnam. Ubi peccatum, ibi & Nemesis. Omne delictum suam à tergo habet vindictam, etiam frequenter seram.

IV. Fel & mel nusquam non simul sunt. Frumentum acceperunt Iosephi fratres, sed prius subierunt carcerem, benevolentiam fratris, & severitatem experti, ad verba & prospera fortuna arctè colligata. Nimirum sæpe pluit ridente sole, sæpe tonat sereno celo; inter spinas tubent rosæ, inter flores nobilissimas aconita leguntur, apiculæ mellis proximam ferunt aculeum, nec ipse sol sine maculis est, abinthium non raro vicinum thymo nascitur. Fellis & mellis dissidium in eadem habitat viciniâ.

V. Fel purgat oculos. Aphorismus pœne paradoxus, non Hippocratis, non Galeni, sed Spiritus divini. Atque hoc

hoc explicatius trademus, quâ ratione fel collyrium sit oculis, ut quis & seipsum & Deum perpicacius intueatur.

§. I.

Præmigeniâ protoplastorum culpâ, tanta premit cæcitas humanam gentem, ut quique secum ingens hoc habeat negotium oculorum noctem pellere. Quid parentes non tentant, ut liberos paullatim doceant mentis oculis uti & aliquantulum supra infantiam sapere. Quantum sudatur & disputatur in scholis, quorum hic omnis scholasticus sudor? ut ratio plus luminis accipiat. Quantum laboratur & clamatur in templis. Quod clamores isti? ut auditores videant, quam viam insistant. Liceat dicere: Sollicitus est Deus, & variâ subministrat auxilia, ut cæcus homo illuminetur, & suâmet tam præsentia, quam futura pericula circumspiciat. Ed calamitates spectant plurimæ, ut vexatio det intellectum, & animi tenebras dispellat, doceatque lumen oblatum non spernere. Christus cæcum sanaturus, mafulam è salivâ & luto subegit, eoque cæci oculos linivit. Quis hic non exclamât: Domine, quid hoc agis? Istud collyrii genus visum adimit, non reddet; oculis non quadrat lutum. Quiesce, mi homo, quisquis es, & has medico curas permittit; ille sciet, quod artificio mœdendum sit cæcitati. Reverâ lutum spato madidatum oculis cæci referavit. Cæcus ipse relictis: Modò, inquit, video. Hoc ipsum certè, quod nobis lutum est, quod affligit, quod cruciat, id oculis pandit. Hinc verè Gregorius: Oculos, inquit, quos culpa claudit, pena aperit. Eadem de re Augustini sententiâ est: Tribulatio excitat torpentem, humilitas superbiemtem, purgat penitentem, illuminat cæcipientem, coronat innocentem.

Fel istud afflictionis visum mirificè restaurat. Tobias comes Angelus jam circa finem itineris filium herilem intruens de salutando patre: Vbi introieris domum tuam, inquit, statim adora Dominum Deum tuum, & gratias agens ei accede ad patrem tuum, & osculare eum, statimq; lini super oculos ejus ex felle isto piscis, quod portas tecum. Scias enim, quoniam mox aperientur oculi ejus, & videbit pater tuus lumen celi, & in aspectu tuo gaudebit. Tunc sumens Tobias de felle piscis, linivit oculos patris sui. Et sustinuit quasi dimidiam ferè horam, & cepit albo ex oculis ejus, quasi membrana ori, egressi. Quam apprehendens Tobias traxit ab oculis ejus, statimq; visum recepit. Dicebatque Tobias: Benedic te Domine Deus Israël, quia tu castigasti me, & tu salvasti me, & ecce ego video. Quoties istud in seipso quisque experitur, cum gravis urget, simulque etiam docet afflictio, cum afflictus cogitur fateri: Ecce ego video, quas mundus agat gratias, quale perfolvat stipendium, quod suis reddat præmium. Ecce ego video, quod solus Deus amicum omnium fidissimus sit amicus: ceteri omnes temporum nubo desistant, ridentque pereuntem, amici ad ollam & ad mensam, desertores in periculis. Ecce ego video, quam totus homuncio nil sit, quam omnis vita hominum velut umbra fugiat, subito insurgit aura strictior & distat vitam. Ecce ego video, summum & unicum esse solatium providentiæ ac voluntati divinæ se totum committere: agar quod vult optimus Deus; ipsi de nobis cura est, moveatur terra, conflagant montes, ruat cælum, divina nos voluntas proteget. Quid opes vani struimus, quid celsurimus honores, perituri peritura cumulamus, studiis prorsus infantilibus? quid horum ad tribunal Christi asportabimus? Servire Deo, regnare est; obsequi Mundo, servire diabolo, perire est. Merito igitur hæc patior, quia peccavi in fratrem meum, Christum Dominum. Ita hæc modò video.

Ecce nunc iste videt: Fel piscis amarissimum, plurimum incurtus adverte, lumen oculorum communicavit. Nunc & Deum, & seipsum, & Mundum longè cernit acutius.

§. II.

I. Deum certè calamitas luculentius spectandum offert. Videte magnos reges diu cecos; adversa demum fortuna oculos restituit. Talis Ozias, qui cæcus Sacerdotii munus invasit, sed perterritus festinavit egredi, eod quod sensisset illico plagam Domini. Talis & Roboamus: Cùmque rebotatum fuisset regnum Roboam, & confortatum, dereliquit legem Domini, & omnis Israël cum eo. Ruebant in vitium ut cæci. Quapropter Felle curandi erant. Venit igitur Sefac rex Ægypti in Hierusalem (quia peccaverant Domino) cum mille ducentis curribus, & sexaginta millibus equitum, nec erat numerus vulgi, quod venerat cum eo ex Ægypto. Cepitq; civitates munitissimas in Iudâ, & venit usq; in Hierusalem. Semeias autem Propheta ingressus est ad Roboam, & principes Iuda, qui congregati fuerant in Hierusalem fugientes Sefac, dixitq; ad eos: Hæc dicit Dominus: Vos reliquistis me & ego reliqui vos in manu Sefac. Conservatq; principes Israël, & rex, dixerunt: Iustus est Dominus. Cùmque vidisset Dominus, quod humiliati essent, factus est sermo Domini ad Semeiam, dicens: Quia humiliati sunt, non disperdam eos, dabòque eis paucillum auxilii, & non stillabit furor meus super Hierusalem per manum Sefac. Verumtamen servient ei, & scient distantiam servitutis meæ, & servitutis regni terrarum. Sapiant suo damno, discantque nosse Dominum, quem hæctenus habuerunt, & Dominum quem habituri sunt. Ita rex Sefac abiit, sed omnes thesauros templi ac palatinarum domus, clypeosque aureos à Salomone factos abstulit. Et ecce jam videt rex Roboam: & ecce jam vident principes Iuda: oculos restituit rex Sefac. Quia humiliati sunt, aversa est ab eis ira Domini, nec deliti sunt penitus: siquidem in Iudâ inventa sunt opera bona.

Ita Manasses, ita Nabuchodonosor, ita & Antiochus Epiphanes, ubi senserunt fel illud, lucem oculis admiserunt. Manasses, postquam coangustatus est, oravit Dominum Deum suum, & egit penitentiam valde coram Deo patrum suorum. Deprecatusque est eum, & obsecravit intentè. Et exaudivit orationem ejus, reduxitq; eum in Hierusalem, in regnum suum. Et cognovit Manasses, quod Dominus ipse esset Deus. Et ecce vidit. At verò Nabuchodonosor: Nunc igitur ego Nabuchodonosor, inquit, laudo & magnifico, & glorifico regem celi, quia omnia opera ejus vera, & via ejus judicia, & gradientes in superbiâ potest humiliare. Et ecce jam videt. Antiochus fel dolorum sentiens: In quantam, inquit, tribulationem deveni, & in quos fluctus tristitiæ, in quâ nunc sum: qui jucundus eram & dilectus in potestate meâ. Nunc verò re-miniscor malorum, quæ feci in Hierusalem, unde & abstuli omnia spolia aurea & argentea, quæ erant in eâ: Cognovi ergo, quia propterea invenerunt me mala ista. Perinde si diceret: Merito hæc patior quia peccavi. Et ecce hi cæci vident. Tam potens est fel afflictionis, ut maximorum regum oculos referat. Nunc vident Deum, quem antea non viderant. Idem Judæis evenit: Cùm occideret eos, quarebant eum, & revertebantur. Sic & aliorum hominum multa millia incipiunt videre Deum, cùm incipiunt sentire fellis amarorem, & afflictionis morsum. Ita nos quotidie nostris malis erudimur. Et ecce videmus Deum.

II. Seipsum quis optimè videt in miseriis, in morbo, in ærumnis, sibi que ipse concionatur in hunc modum: Videtne tandem, quantus herus sis, quam firmus, & robustus, quantarum virium, quam infiractus. En quid forma sit, quam inconstans, quam fragile bonum, quid corporis cultus jam juvat? quid congelstæ opes? quid cetera vana & fluxa? Cùm sanus esses patientem te credebas: vide nunc quam modica, quam nulla tibi sit patientia, quam divinæ voluntati agrè consentias, quam paternam Dei castigationem molestè feras, tanquam si insons & minime reus plectaris: agnosce causas tui morbi, tuas noxas: tute tibi intrivisti, quod tibi exedundum est. Et ecce jam videt agrotus iste, antea cæcus.

Plinius secundus in epistola, quam dedit ad Maximum, eleganter super morbo differens: Nuper me, inquit,

Triplex documentum.

1. Deum calamitas luculentius spectandum offert. 2. Paral. c. 26. v. 20. Ibid. c. 12. v. 1. & segg. Adversa fortuna visum restituit Ozia,

2. Paral. c. 33. v. 12. & 13. Manasses,

Nabuchodonosor, inquit, laudo & magnifico, & glorifico regem celi, quia omnia opera ejus vera, & via ejus judicia, & gradientes in superbiâ potest humiliare. Et ecce jam videt. Antiochus fel dolorum sentiens: In quantam, inquit, tribulationem deveni, & in quos fluctus tristitiæ, in quâ nunc sum: qui jucundus eram & dilectus in potestate meâ. Nunc verò re-miniscor malorum, quæ feci in Hierusalem, unde & abstuli omnia spolia aurea & argentea, quæ erant in eâ: Cognovi ergo, quia propterea invenerunt me mala ista. Perinde si diceret: Merito hæc patior quia peccavi. Et ecce hi cæci vident. Tam potens est fel afflictionis, ut maximorum regum oculos referat. Nunc vident Deum, quem antea non viderant. Idem Judæis evenit: Cùm occideret eos, quarebant eum, & revertebantur. Sic & aliorum hominum multa millia incipiunt videre Deum, cùm incipiunt sentire fellis amarorem, & afflictionis morsum. Ita nos quotidie nostris malis erudimur. Et ecce videmus Deum.

2. Scipsum quis optimè videt in miseriis, in morbo, in ærumnis, sibi que ipse concionatur in hunc modum: Videtne tandem, quantus herus sis, quam firmus, & robustus, quantarum virium, quam infiractus. En quid forma sit, quam inconstans, quam fragile bonum, quid corporis cultus jam juvat? quid congelstæ opes? quid cetera vana & fluxa? Cùm sanus esses patientem te credebas: vide nunc quam modica, quam nulla tibi sit patientia, quam divinæ voluntati agrè consentias, quam paternam Dei castigationem molestè feras, tanquam si insons & minime reus plectaris: agnosce causas tui morbi, tuas noxas: tute tibi intrivisti, quod tibi exedundum est. Et ecce jam videt agrotus iste, antea cæcus.

Plin. Secundus 1.7. epistolæ ad Maximum.

quit, cuiusdam amici langnor admonuit, optimos esse nos dum infirmum sumus. Quem enim infirmum aut avaritia, aut libido sollicitat? non amoribus servit, non appetit honores, opes negligit & quantulumcunque, ut relicurus, satis habet: tunc seos, tunc hominem se esse meminit: invidet nemini, neminem miratur, neminem despicit, ac ne sermonibus quidem malignis aut attendit, aut alitur; balnea imaginatur & fontes. Hæc summa curarum, summa votorum, mollèmq; in posterum & pinguem si contingat evadere, hoc est, innoxiam beatamque destinat vitam. Possim ergo, quod pluribus verbis, pluribus etiam voluminibus Philosophi docere conantur, ipse breviter tibi mihiq; præcipere, ut tales esse sani perseveremus, quales nos futuros proficemur infirmi. Exhortatio prorsus Christiana. Certè libidinum petulantia non infestat, cum dolores sæviunt in corpus, nec gula remulenti suadet, cum nauseat stomachus, & necessariam quòque alimoniam recusat. Piget lascivire, cum pene etiam raderet vivere. Insignem secum modestiam auferit morbus, cogitq; aperire oculos inter vitia clausos.

3. Mūdum mundiq; fallacias perspicimus, cum afflictionis fel in oculis sentimus. Mundus est vanus: P^{sal.} 4. v. 3. Fallax.

Instabilis.

Amarus. Deut. 6. 32. vers. 32. Abdalonymus apud Curtium l. 3. hist. 6. 2. Hic interrogatus, quā patientiā inopiam tulisset: Vinā, aiebat, eodem animo regnum pati posse.

Malus. 1. Ioan. 6. 5. vers. 19.

III. Mūdum etiam, Mundiq; fallacias perspicimus, cum afflictionis fel in oculis sentimus. E placitis philosophorum est: Sensibile supra sensum positum non facit sensationem: Non probè cernitur, quod oculo nihiū admovetur. Cūm omnis pene affectus noster in Mūdum tendat, vāstritiam & astus Mundi non satis perspicimus. Hinc malè ignoramus, quā ille vanus, fallax, instabilis, amarus, nequam & malus sit. Vanus est, teste regio psalte: *Fili hominum usquequo gravi corde, ut quid diligitis vanitatem?* Mūdum putatis serium cūm ridet, & dona spargit: merus lusus est, dat ut iterum rapiat, & datis plura. Fallax est, Nam pollicitis dives plurima promittit, non stat promissis. Tres Italæ civitates, Urbinum, Senæ, Ferrara, Eugenum IV. Pontificem summum magnis precibus convenerunt, ut Senensis Bernardinus sibi daretur Episcopus. At vir sanctus oblatas tres mitras constantè respuit, valde veritus ne quid mundane vanitatis lateret in mitrâ. Hinc sibi tutius fore censuit, mitram pede calcare quā capite gestare. Non fidit Mūdo, quisquis novit Mūdum. *Instabilis est, Vir opulentus, & principum favore magnus à nonneminè interrogatus est: Quid ad omnem fortunam sibi deesse iudicaret? Ille prudenter, Clavum, inquit, unicum, quo fortunam mihi tam propitiam & blandientem affigam, ne avolet. Sed hæcenus hic clavus nusquam est repertus. Amarum est Mūdus, quod Deutero nomii liber adumbrans: *Vva fellis, vva eorum, inquit, & horum amarissimus.* Ajunt olitorem cūm ad sceptrum & diadema vocaretur, interrogatum, quā tandem fortunam priorè tolerare potuisset? Hoc potius, aiebat, interrogate, quomodo recens oblatam sim toleraturus. Jamque capite coronam recipiens: O gravem, inquit, pileum, & speciosum magis, quā delectabilem: sub te amaroris plurimum lateret. Talis est omnis Mūdus favor & honor. Mūdus feculentis amaritudinibus refertissimus, quas tunc experimur maximè, cūm videmur suavissimè haberi. Ostentat Mūdus poma mitia, pira dulcia, sed ingerit agrestia, & acerba. Quæ Heliodorus flagellatus, Aman suspensus, Absalon confossus, & similes alii probè gustarunt. Malus denique Mūdus est. Quod apertissimè Joannes pronuntiat: *Mūdus totus in maligno positus est.* Pessimus certè pannus est, cuius nec unicum quidem filum numeraveris bonum. Ægyptus, Sodoma, Babylon germana Mundi imago. E fraudibus & nequitiiis facilè Mūdus noscitur. Hæc autem tunc maximè vera credimus, eaque velut oculis subjecta cernimus, cūm mærores & curæ, cūm morbi & dolores, cūm paupertas & injuria, cūm obsecrationes & calumniæ premunt, anguntque. Et ecce tunc videmus, cūm erumnarum fel urit oculos.*

A Pologi veteris hæc est narratio. Duo sunt Joviolia, melle unum, alterum felle plenum. E priorè stillat gustarim dulcis, & rorulentus liquor, veluti cūm olitor per hydræ minuta foramina irrorat plantas; ex altero fellis imbres largi defluunt. Sentimus equidem, quā liberaliter sese in nos egurgitet hoc dolium; undique complurimur nimbis felleis, cūm interim vix pauca in nos mellis guttulæ delabuntur. Signum bonum hæc sentiri: modò referentur oculi nostri, modò sciamus distantiam servitutis Dei, & servitutis regni terrarum. Discamus noscè, quid sit servire Deo, quid Mūdo. Fateamur interim, quod Iosephi fratres: *Merito hæc patimur, quia peccavimus in fratrem nostrum, Christum.* Sed apologo profano, sacrum atque, quem Damascenus narrat.

B Monoceros, seu, Unicornis insequeretur hominem fugientem. Hæc eum fuga rapuit in altam foveam. In hanc dum præceps ruit, in ipso lapsu excrecentem è veteri muro arbusculam apprehendit, & lapsum attingens sustentavit. Dum in arbusculâ hæret anceps vitæ, in imâ foveâ hiantem cernit draconem, & è muro quatuor aspides diversis locis promicantes, duos etiam mures conspiciat, album & nigrum, qui arbusculam illam assidue moribus convellerent. Sed ille periculorum omnium horum contemptor, ex arbusculâ reliquias apum, mellis aliquid stillare animadvertit. Inexpectatâ hæc dulcedine illectus miser, oblivisci cœpit, & ferocissimæ bellæ insequentis, & draconis in imo insidiantis, & aspidum è pariete imminuentium, & murium arbusculam corrodentium, & veluti rerum omnium securus mellis stillas incepit lingere. Atque hoc vitæ nostræ vera effigies est. Unicornis, mors est; fovea, Mūdus; Arbor, Vita; Mures, nox & dies vitam consumentes; Aspides, elementa nostri corporis; uno nihiūm excedente, actum de vitâ; Draco, diabolus semper in insidiis excubans; Mel, facta dulcedo Mundi. O ter miser, qui hæc fatali melligine tracti, & cælum, & inferos, & Deum, & seiplos obliviscuntur! Hi tales nihil vident, nisi quod proximum est oculis mel.

Agamus igitur Deo gratias, quando ærumnarum fel sic oculorum nostrorum aciem instaurat, ut cernamus Unicornem, geminòq; mures, ut horreamus draconem, quatuòrve aspides, ut fugiamus foveam, totque in ea latitantes hostes. Bene homini quantumvis calamitoso, cui licet dicere: *Ecce nunc video.* Et ideo tanti mel Mundi non emò; suavius celsurè possum. Quæcunq; patior, meritò patior, quia peccavi in fratrem meum Christum Dominum. Sed placabilis Iosephus, exorabilis Christus; modò placandi opportunum tempus non negligatur. In promptu est gratia poscenti.

CAPUT XIII.

Iosephus nondum agnitus suorum fami succurrit. Famis & omnium malorum causa peccatum.

A T illi portantes frumenta in asinis suis profecti sunt, Gen. 43. apertòq; unus sacco, ut daret jumento pabulum in diversorio, contemplatus pecuniam in ore sacculi, dixit fratribus suis. Reddita est mihi pecunia, en habetur in sacco. Et obstupescit, turbatq; mutuo dixerunt: *Quidnam est hoc, quod feci nobis Deus? Veneruntque ad Iacob patrem suum in terram Chanaan, & narraverunt ei omnia, quæ sibi accidissent, dicentes: Locutus est nobis Dominus terra durè, & putavit nos exploratores esse Provincia. Cui respondimus: Pacifici sumus, nec ullas molimur insidias. Duodecim fratres uno patre geniti sumus: unus non est super, minimus cūm patre nostro est in terrâ Chanaan.*